

Verksamhetsplan RFSL 2016-2018

Fastställt av RFSL:s kongress 160506-160508.

RFSL:s vision och långsiktiga mål

RFSL verkar för ett samhälle präglad av mångfald och respekt för människors olikheter, där alla människor, oavsett sexuell läggning och könsidentitet och oavsett hur de väljer att uttrycka denna läggning eller identitet, ska ha lika rättigheter och skyldigheter samt lika möjligheter att leva och verka.

RFSL:s prioriterade frågor 2016-2018

Hbtq-personers mänskliga rättigheter i Sverige och internationellt

På många platser i världen, inklusive i Sverige, ser vi en ökad närvaro av aktörer som aktivt motarbetar hbtq-personers rättigheter. RFSL vill därför under mandatperioden ytterligare utöka arbetet för bland annat hbtq-personers rätt till asyl och möjlighet att kunna leva i önskat land. De internationella kontakterna och samarbetena ska intensifieras. Vi ser också en ökad närvaro av rasistiska krafter i många europeiska länder och vill därför också vara en ännu tydligare röst för vikten av att hbtq-rörelsen aldrig låter sig användas för rasistiska syften. En vunnen rättighet för hbtq-personer på någon annan grupps bekostnad är ingen seger.

RFSL är en väletablerad och uppskattad aktör inom den globala hbtq-rörelsen och är en av få nationella organisationer som har kapacitet att bedriva ett globalt påverkansarbete och biståndssamarbete med hbtq-aktörer i andra länder. Under mandatperioden ska vi konsolidera, stärka och expandera vårt internationella arbete och vidareutveckla dess hållbarhet. Vi vill säkerställa en fortsatt stark position från vilken vi kan bidra till att driva och förverkliga hbtq-personers rättigheter genom arbete på global, regional och nationell nivå i linje med den internationella strategin för 2016-2018 och dess mål om att hbtq-rättigheter ska respekteras på den globala arenan, att hbtq-rörelser är starka och välorganiserade, att Sverige stödjer hbtq-rättigheter internationellt och att RFSL är en stark och ansvarsfull internationell aktör.

En familjepolitik för alla

Barn kan aldrig vara en rättighet, men det ska aldrig finnas några oskäligen hinder i lagstiftning eller praxis som omöjliggör för hbtq-personer att bilda familj på det sätt som önskas eller leva tryggt i de familjer som valts. RFSL ska under den kommande mandatperioden fortsätta vårt arbete för att säkerställa att alla ska kunna leva sina liv så

som de vill, med eller utan barn; ensamt, tvásamt eller flersamt, utan att förhindras av normativa lagar eller regler.

Hbtq-personers rätt till hälsa, idrott, stöd och omsorg

Rätten till bästa möjliga hälsa ska gälla för alla. Sveriges folkhälsopolitik måste utvecklas och förbättras med ett tydligt hbtq-perspektiv och arbete kring psykisk hälsa och suicidprevention intensifieras. Idrottsföreningar, ideella organisationer och religiösa samfund behöver liksom samhället i övrigt vara öppna för hbtq-personer.

Vårdcentraler, mödravårdscentraler, BVC, specialistsjukvård och ungdomsmottagningar ska ha hbtq-kompetens och tillgången till vård, inklusive reproduktiv vård, ska inte begränsas av diskriminerande lagar eller praxis. Det ska vara lätt för transpersoner som behöver könsbekräftande vård att få det. Lagstiftning som bidrar till stigmatisering och kriminalisering av personer som lever med hiv måste avskaffas och insatserna för att begränsa virusöverföring bland särskilt utsatta grupper, som män som har sex med män, transpersoner och sexarbetare, måste intensifieras.

En ökad insamling

För att stärka RFSL:s arbete och oberoende ska RFSL prioritera utveckling och förstärkning av insamlingsarbetet, med syftet att framför allt kraftigt öka insamlingen av icke-öronmärkta pengar från privatpersoner och företag.

Internationellt arbete

RFSL:s internationella arbete under mandatperioden kan delas in i fyra huvudsakliga områden:

- partnerskap inklusive finansiellt stöd,
- samverkan och erfarenhetsutbyte med samarbetsorganisationer,
- kapacitetsstärkande av aktivister och organisationer, och
- påverkansarbete på global nivå med fokus på FN, regionalt samt på nationell nivå med fokus på svensk utrikespolitik och svenskt utvecklingssamarbete.

Arbetet ska präglas av ett rättighetsperspektiv där de prioriteringar som lyfts fram av våra partnerorganisationer och andra hbtq-organisationer och aktivister som vi är i kontakt med står i fokus och ligger till grund för arbetet.

Fattigdomsperspektivet, ett genus- och jämställdhetsperspektiv samt transparens och ägarskap är andra centrala aspekter av arbetet. Den nyligen antagna internationella strategin för 2016-2018 ger struktur och strategisk styrning för arbetet och ligger till grund för planering och prioriteringar.

Hbtq-rättigheter respekteras på den globala arenan

- RFSL arbetar för att globalt påverkansarbete för hbtq-rättigheter bedrivs av relevanta aktörer.
- RFSL stödjer och finansierar aktörer från det globala syd och öst så att de kan delta i möten på global nivå (inklusive ILGA) där de verkar för sina egna mänskliga rättigheter och bygger vidare på sin kapacitet och sina nätverk. RFSL uppmuntrar användandet av sin status som FN-observatör (ECOSOC) för tillgång till relevanta arenor.
- RFSL ska bedriva påverkansarbete i nära dialog med sina partnerorganisationer. Påverkansarbetet grundar sig på en aktuell omvärldsanalys som bygger på en kontinuerlig kartläggning av hbtq-personers situation på global, regional och nationell nivå. Detta sker i samarbete med våra partners. Vi följer även utvecklingen kring hbtq-frågor i FN, EU, Europarådet och andra relevanta globala och regionala institutioner. Vi ska delta i, och arrangera, aktiviteter i samband med exempelvis FN- möten.
- RFSL fortsätter sprida information om utvecklingen i hbtq-frågor och erbjuda konsulttjänster för att skapa högkvalitativa landrapporter och annat material.

Internationella hbtq-rörelser är starka och välorganiserade

- RFSL arbetar för att hbtq-organisationer på lokal och nationell nivå har kapacitet att verka och utveckla sin verksamhet.
- RFSL fortsätter sitt samarbete med partnerorganisationer i Uganda, Indonesien, Armenien, Georgien, Moldavien, Vitryssland, Azerbajdzjan, Ukraina och Ryssland.

- RFSL ska undersöka möjligheten att expandera nuvarande projekt till större regionala och/eller tematiska program. Nya partnerskap kommer initieras utifrån tidigare erfarenheter av programutveckling.
- RFSL bidrar till att stärka kapaciteten hos hbtq-ledare och -organisationer att arbeta effektivt genom kurser i ledarskap, internationell rätt med fokus på mänskliga rättigheter och andra relevanta ämnen. Möjligheten att skraddarsy utbildningar efter enskilda organisationers behov kommer att ses över.
- Utbytes-/praktikprogram erbjuds till anställda på hbtq-organisationer i det globala syd och öst där de får tillbringa en tid hos RFSL. Möjlighet för RFSL-volontärer och andra att göra praktik på organisationer i det globala syd och öst kommer också att utredas och om möjligt utveckla
- RFSL arbetar för att stärka regionala och globala nätverk genom att erbjuda en plats för organisationer och aktivister att mötas och föra en dialog och skapa nätverk mellan regioner. Vi vill också arbeta för att möjliggöra kontakt mellan regioner, där exempelvis erfarenheter av att vara beroende av finansiering och tvingad att anpassa sig till olika bidragsgivare kan delas och diskuteras.

Sverige stödjer hbtq-rättigheter internationellt

- RFSL arbetar för att den svenska regeringen, myndigheter, ambassader och andra relevanta aktörer, inklusive ideella organisationer, arbetar förebyggande för hbtq-rättigheter internationellt.
- RFSL arbetar för att öka kunskapen om hbtq-personers situation och hur det hänger samman med utvecklingssamarbetet för till exempel ambassader, utrikesdepartementet, mänskliga rättighetsorganisationer och andra relevanta aktörer. Målet är att stärka Sveriges arbete i den bilaterala, regionala och globala dialogen, att öka stödet till hbtq-organisationer som arbetar på en global, regional och nationell nivå och att främja samverkan mellan de olika nivåerna. Exempel på sådant arbete är att RFSL arrangerar olika aktiviteter, såsom seminarier, utbildningar, paneler och kampanjer, att RFSL kopplar samman lokala hbtq-organisationer med relevanta aktörer såsom ambassader, konsulat och delegationer och ordnar möten med relevanta aktörer och departement när aktivister besöker Sverige, och att RFSL för en dialog med Sida och utrikesdepartementet för att öka inkluderingen av hbtq-rättigheter i relevanta styrdokument såsom resultatstrategier och tematiska policys.

RFSL är en stark och ansvarsfull internationell aktör

- RFSL arbetar för att ha tillräcklig kapacitet att utveckla och upprätthålla vår expertis i internationella hbtq-frågor och är en nyckelaktör och betrodd partner i den globala kampen för hbtq-rättigheter.
- RFSL ska stärka sin interna kapacitet genom åtgärder som identifieras genom en behovsanalys som ska uppdateras årligen. Kapacitetsbyggandet innefattar exempelvis utbildning, utveckling av arbetsordning och riktlinjer, förbättrad intern kommunikation, dokumentation och uppdatering av mjukvara.
- RFSL ska söka medel från olika givare, inklusive Sida, andra nationella utvecklingsorganisationer, EU-fonder och andra privata och statliga organisationer i Sverige.
- RFSL kommer att ta fram en verktygslåda för programutveckling i hbtq-frågor där metoder för ett ansvarsfullt internationellt engagemang inkluderas. Det här är ett steg mot att institutionalisera och sprida vår expertis och erfarenhet.
- RFSL har med sina avdelningar en stor potential att nå ut och öka sitt påverkansarbete i Sverige. Därför planerar vi att utforska hur vi bäst kan förvalta det engagemang och den expertis som finns hos avdelningarna i planerandet och genomförandet av kampanjer, kommunikationsinsatser, insamlingsverksamhet och påverkansarbete med ett internationellt fokus. RFSL ska också se över hur vi kan stödja och underlätta för avdelningarna att lyfta globala hbtq-frågor lokalt.
- RFSL ska öka kommunikationen gentemot en svensk publik genom vår hemsida, våra landrapporter och pressmeddelanden och fortsätta att hålla öppna seminarier, paneler och andra evenemang med deltagare från partnerorganisationer och andra hbtq-aktivister.

Asyl och migration

RFSL arbetar för att alla hbtq-personer som flyr undan förföljelse ska ha rätt till asyl i Sverige. För att det ska bli verklighet måste utlänningslagen ses över och migrationsmyndigheternas praxis förändras. Den rådande

rättsosäkerheten måste försvinna. Att Migrationsverkets boenden är trygga och säkra för hbtq-personer är en viktig fråga. RFSL vill även att specifika boenden för hbtq-flyktingar upprättas. RFSL erbjuder stöd till personer i asylprocess och personer i papperslöshet som förföljs för att de är hbtq-personer, bland annat genom juridisk rådgivning och sociala arenor. Stödet ska kunna fortsätta att ges efter ett avslag. Den senaste utvecklingen i Sverige och övriga EU inom asyl- och migrationspolitiken svarar inte upp mot de krav på humanitet och rättssäkerhet som en kan förvänta sig av EU:s medlemsstater. Det är därför viktigt att vi tillsammans med våra samarbetspartners och paraplyorganisationer, som exempelvis ILGA Europa och FARR, driver på för förbättringar av den gemensamma europeiska asyl- och migrationspolitiken, liksom att vi inte accepterar försämringar av asylrätten i Sverige.

RFSL:s stödverksamhet

- RFSL:s stödverksamhet till hbtq-personer personer i asylprocess, hbtq-personer i papperslöshet och nyanlända hbtq-personer ska integreras i förbundets verksamhet.
- RFSL ska stötta lokala avdelningar som vill stödja asylsökande, papperslösa och nyanlända hbtq-personer, till exempel genom Newcomersgrupper. RFSL ska stå för en kvalitetssäkrande funktion.
- RFSL ska förbättra arbetet med information om vår stödverksamhet, så att fler får kännedom om denna. Bland annat ska arbetet med kontakter med asylboenden förstärkas.
- RFSL ska kunna skydda och hjälpa hbtq-flyktingar som fått ett felaktigt avslagsbeslut på sin asylansökan.
- RFSL:s arbete baserar sig på demokratiska principer för att försvara människors grundläggande rättigheter. När vi ser det nödvändigt ska RFSL kunna använda demokratiska icke-våldsmetoder, som sista utväg, för att förhindra avvísningar av hbtq-flyktingar.
- RFSL ska inte bistå vid eller -underlätta myndigheternas arbete med att verkställa avvísningsbeslut.

Gemensam europeisk asyl- och migrationspolitik

- RFSL stöder ett tillskapande av säkra och legala vägar in i EU, exempelvis genom att sökande av asyl ska accepteras som giltigt skäl för att bevilja visum eller genom att skapa möjligheter att söka asyl på ambassad.
- EU:s familjeåterföreningsdirektiv ska vara tvingande, ej som idag frivilligt, även när det gäller sambos, makar och registrerade partners av samma kön, även i fall då par inte kunnat leva tillsammans i hemlandet men har för avsikt att göra det i EU.
- RFSL vill att den möjlighet som finns för EU-länder att neka asyl genom att förbjuda vissa former av sexuella praktiker ska avskaffas. EU:s skyddsgrundsdirektiv ska förändras så att det uttryckligen nämner personer som förföljs på grund av kön, könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning och genom att ”övrigt skyddsbehövande” införs som grund för asyl.
- RFSL anser att det är den sökandes avsikt att söka asyl i ett visst EU-land som i alla lägen ska ha avgörande betydelse för vilket land som ska pröva ansökan. Detta innebär i praktiken ett avskaffande, eller ett radikalt omarbetande, av Dublinförordningen. I väntan på avskaffad eller omarbetad Dublinförordning ska medlemsstaterna använda existerande undantagsparagraf för att stoppa överföringar som personer i asylprocess motsätter sig. Barnfamiljer och ensamkommande barn ska omedelbart undantas från förordningen.
- RFSL vill att den möjlighet som finns i EU:s direktiv om miniminormer för mottagande av personer i asylprocess i medlemsstaterna att stänga ute personer i asylprocess från arbetsmarknaden under tiden deras asylansökan prövas ska avskaffas.
- Vapen eller gränshinder med avsikt att hindra, skada eller döda civila som vill passera en gräns ska inte vara tillåtet. Pushbacks, att fysiskt hindra personer från att försöka ta sig in i ett land, ska lagföras som brott mot internationell rätt.

Nationell asyl- och -migrationspolitik

- RFSL verkar för att de tillfälliga, skärpta, reglerna i utlänningslagen, vilka hotar möjligheterna till familjeåterförening och avskaffar kategorin ”övriga skyddsbehövande”, ska avskaffas.
- Offentligt biträde ska utses även i Dublinärenden och personer i asylprocess ska alltid, både i normalärenden och i Dublinärenden, ha rätt och möjlighet att träffa biträdet innan asylutredning genomförs. Den sökande ska även ha rätt att byta biträde och tolk. Den sökande ska informeras om ”trovärdighetsbrister” som uppstår under intervjun och ha möjlighet att undanröja missförstånd.

- Ett avslagsbeslut ska kunna få prövningstillstånd i Migrationsöverdomstolen på grund av att bedömningen i det enskilda ärendet kan vara felaktig.
- Ny bevisning, som till exempel ny landinformation, ska kunna ses som verkställighetshinder eller ge ny prövning även om omständigheten som bevisas har bedömts tidigare.
- RFSL anser att Sverige inte ska införa en lista över så kallade ”säkra länder”. Ett land kan generellt sett vara säkert, men fortfarande vara otryggt för hbtq-personer. ”Säkra länder” ska speciellt inte tillämpas på särskilt sårbara grupper, där hbtq-flyktingar ingår, som erkänns av EU-direktiven.
- RFSL anser att Sverige ska avskaffa de tillfälliga ID-kontroller som införts och som i praktiken innebär ett transportöransvar även inom Schengen-området.
- RFSL anser att alla ensamkommande barn som beviljas uppehållstillstånd ska ha rätt att återförenas med sina föräldrar i Sverige.
- RFSL motsätter sig användandet av medicinska ålderstester.
- RFSL anser att regeln om ”sista länken”, det vill säga möjligheten för en ensam kvarvarande familjemedlem som är beroende av familjemedlemmar som bor i Sverige att få komma till Sverige, ska återinföras.
- RFSL anser att svensk asyl- och migrationspolitik ska utformas så att etablering och integration i samhället inte försvåras. Som huvudregel ska skyddsbehövande beviljas permanenta uppehållstillstånd.
- Hbtq-aktivister och andra människorättsaktivister som bjuds in till Sverige ska inte nekas visum även om ansvariga myndigheter bedömer att personen kan komma att söka asyl under sin vistelse i Sverige.
- RFSL anser att Migrationsverket ska göras till en strategisk myndighet i arbetet för hbtq-personers rättigheter.
- RFSL anser att utlänningslagens bestämmelser om hbtq-personers möjlighet att få asyl måste förtydligas för att öka rättssäkerheten och garantera skydd för de hbtq-personer som behöver det. Hbtq-personer ska inte avvisas till länder där hbtq-personer förföljs. Det är oacceptabelt att kräva att personer söker skydd hos myndigheter som stått för förföljelsen.
- RFSL anser att UNHCR:s riktlinjer konsekvent ska följas av migrationsmyndigheterna för bland annat trovärdighets- och tillräcklighetsbedömningar.
- RFSL anser att det ska finnas en reell möjlighet att få uppehållstillstånd på grund av ömmande omständigheter i utlänningslagen, både för barn och vuxna. Vid bedömning gällande vård och hälsa ska bedömningen av vård i hemlandet avse vilken vård personen i praktiken får tillgång till. Avgöranden om ömmande omständigheter ska innefatta en bedömning av om det är rimligt att en person utvisas. Omständigheter i ursprungslandet som till exempel diskriminering och social utstötning ska kunna vägas in bland ömmande omständigheter.
- Migrationsverkets, migrationsdomstolarnas och utrikesdepartementets hbtq-kompetens och kunskap om hbtq-personers situation i olika länder måste stärkas och säkerställas, liksom vad gäller de kompletterande aktörer som dessa anlitar. Även exempelvis de tolkar som används för att bistå hbtq-personer måste ha hbtq-kompetens. Migrationsverket och migrationsdomstolarna ska ta ansvar för att upprätthålla en kvalitetssäkrad hbtq-utbildning.
- RFSL arbetar för att Migrationsverket ska ha god kännedom om vilka offentliga biträden som har hbtq-kompetens, och att asylsökande hbtq-personer i den utsträckning det är möjligt tilldelas ett offentligt biträde som har hbtq-kompetens.
- Hbtq-certifiering och ytterligare insatser för att stärka hbtq-kompetensen och tryggheten på Migrationsverkets boenden måste göras. Det är oacceptabelt att hbtq-personer i asylprocess utsätts för hot från andra boende och det är de ansvariga för boendet som har ansvar för att säkerställa att detta inte sker.
- RFSL arbetar för att hbtq-personer i asylprocess och hbtq-personer i papperslöshet ska ha rätt till en trygg bostad. Det behöver finnas särskilda flyktingboenden för de hbtq-personer som önskar detta. Om placering sker på könsuppdelade boenden eller förvar ska placeringen, oavsett juridiskt kön, utgå från personens könsidentitet.
- RFSL anser att möjligheten till placering i förvar för personer i asylprocess och personer i papperslöshet ska avskaffas.
- Personer med tillfälliga eller nyutfärdade permanenta uppehållstillstånd ska ha rätt att kommunplaceras där det finns en RFSL-avdelning eller en hbtq-community.

Rättigheter och vård och hälsa för personer i asylprocess och personer i papperslöshet

- RFSL anser att Migrationsverket, eller annan myndighet, ska utfärda ID-handlingar till personer i asylprocess.

Om den asylsökandes identitet ännu inte kunnat fastställas ska handlingarna utfärdas utifrån den identitet som den sökande själv uppger.

- RFSL anser att alla personer i asylprocess ska ges ett samordningsnummer och rätt att arbeta i Sverige. Samordningsnummer ska även kunna ges utifrån förmodad identitet. Detta ska ge möjlighet att till exempel öppna ett bankkonto.
- RFSL anser att utbildning i svenska och samhällskunskap ska erbjudas så snart en person ansöker om asyl.
- RFSL anser att personer papperslöshet ska ha möjlighet att anmäla brott utan att riskera utvisning. Våldsutsatta personer i papperslöshet ska ha rätt till skyddat boende och boendena ska få ekonomisk ersättning för detta på samma sätt som för bosatta personer.
- RFSL anser att alla personer som söker asyl i Sverige eller invandrar hit direkt vid ankomsten till Sverige ska erbjudas en gratis hälsoundersökning där till exempel hiv- och hepatittest ingår.
- RFSL anser att alla som söker asyl i Sverige ska erbjudas information om hiv och sexuellt överförbara infektioner. De ska också informeras om att deras asylansökan inte påverkas av om de testar positivt för till exempel hiv. Information om hiv, sexuellt överförbara infektioner, säkrare sex och hälsofrågor ska vara målgruppsanpassad och finnas tillgänglig på flera språk i såväl tal som skrift.
- RFSL anser att personer i asylprocess, personer i papperslöshet och personer med tillfälliga eller nyutfärdade permanenta uppehållstillstånd ska ha samma rätt till vård som svenska medborgare. Transpersoners möjlighet att påbörja eller fortsätta behandling som asylsökande eller som papperslös ska definieras som "vård som inte kan anstå".
- RFSL arbetar för ökad forskning kring hbtq-personer i asylprocess hälsa.

Familjefrågor

Varje människa har rätt att själv definiera sin familj. Samhället ska underlätta för hbtq-personer att bilda familj på det sätt de själva önskar också när medicinska insatser behövs samt säkerställa att alla kan leva tryggt i den familj de valt. RFSL ska uppmärksamma och arbeta för att ett hbtq-perspektiv finns med i den svenska familjepolitiken, exempelvis vad gäller reproduktiva rättigheter, barn och ungas, och äldre och anhörigas situation.

Reproduktiv hälsa

- RFSL arbetar för att alla hbtq-personer, oavsett relationsstatus och hivstatus, ges samma möjlighet till assisterad befruktning som den övriga befolkningen också i praktiken. Regioner/landsting ska ha regelverk som inte i praktiken diskriminerar hbtq-personer och reglerna för patientavgift, antal försök, möjligheten att överlåta försök till partnern, syskonbehandling med mera ska vara lika över hela landet. RFSL ska också verka för att fler privata vårdgivare ska erbjuda behandlingar med donerade könsceller och att barnmorskor själva ska få genomföra insemination med donerad sperma. Tvättning av sperma ska erbjudas personer som lever med hiv.
- RFSL arbetar för att personer ska ges tillgång till assisterad befruktning med både donerad sperma och donerat ägg, så kallad embryodonation. Det ska också vara möjligt att donera inom en relation.
- En person som önskar lagra könsceller före eller under könskorrigering behandlingar ska ges rättighet och möjlighet att göra det, oavsett var i landet personen bor. Önskan om att bevara den reproduktiva förmågan ska inte påverka tillgången till könskorrigering vård.
- RFSL verkar för att surrogatmödraskap, även kallat värdmödraskap, blir en juridiskt trygg möjlig väg till familjebildning i Sverige. I arbetet med att få en lagstiftning på plats finns det många aspekter kring makt, rättigheter och skyldigheter som måste beaktas för att skydda såväl surrogat-/värdmodern och barnet som de föräldrar som önskar ta emot barnet. Regleringar som ger juridiskt skydd för barn som föds genom surrogatmödraskap i utlandet måste säkerställas ur ett barnperspektiv. RFSL ska även verka för att Sverige, i syfte att stärka kvinnors och barns rättigheter, deltar i internationella samtal gällande transnationella surrogatmödraskapsöverenskommelser.
- RFSL arbetar för att vården för gravida och förlossningsvården ska vara tillgänglig för gravida personer oavsett kön.
- RFSL arbetar för att föräldragrupper och liknande stödstrukturer till nyblivna föräldrar som tillhandahålls

genom offentliga medel ska ha ett inkluderande bemötande.

Äktenskap, adoption och juridiskt föräldraskap

- RFSL arbetar för att hbtq-personer också i praktiken har möjlighet att adoptera barn. Adoptionsorganisationerna och Myndigheten för internationella adoptioner, MIA, ska ha god hbtq-kunskap. Vid lämplighetsprovning för föräldraskap och familjehem från socialtjänsten ska tillräckliga kunskaper finnas för att sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck och samlevnadsform inte påverkar beslutet.
- RFSL arbetar för att Sveriges adoptionsbyråer inleder fler samarbeten med länder och organisationer som tillåter samkönade par och ensamstående att adoptera. RFSL arbetar för att Sverige deltar i, och bidrar till, internationella samtal om transnationella adoptioner.
- RFSL ska samarbeta med andra relevanta aktörer i frågan om inhemska adoptioner och verka för att inhemska adoptioner bör övervägas i högre utsträckning framför många och långa familjehemsplaceringar. RFSL sprider också kunskap inom hbtq-communityt om adoption.
- RFSL arbetar för att det ska finnas möjlighet för barn att ha fler än två juridiska vårdnadshavare. Barnens rätt till umgänge med medföräldrar ska stärkas.
- RFSL arbetar för en föräldraförsäkring som fungerar för barn med en, två eller flera föräldrar.
- Föräldraledighetsdagar ska kunna överlåtas till närstående, på samma sätt som tillfällig föräldrapenning kan överlåtas vid vård av sjukt barn.
- RFSL arbetar för att en könsneutral föräldraskapspresumtion införs, vilken innebär att barn som föds inom äktenskap i första hand tilldelas den person den som föder barnet är gift med som sin andra juridiska förälder, oavsett vilket kön den personen har.
- RFSL arbetar för att säkerställa att alla föräldrar blir registrerade med den föräldrakoppling de önskar till sitt barn, också efter byte av juridiskt kön.
- RFSL arbetar för att 1 kap, 1 §, andra stycket i Lagen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap upphävs, vilket skulle möjliggöra för alla utländska par, utan hemvist i Sverige, att ingå äktenskap i Sverige utan att rätten att ingå äktenskap behöver prövas mot rätten att ingå äktenskap enligt lagen där personen är medborgare eller har hemvist.
- RFSL arbetar för att även hbtq-personer och personer som lever i samkönade relationer ska ha en reell rätt till fri rörlighet inom EU.
- Samhället ska inte värdera relationer mellan samtyckande vuxna olika. Det gäller även avseende flersamma relationer. RFSL verkar därför för att lagstiftningen borde ses över för att garantera den juridiska tryggheten även för personer som lever flersamt.
- RFSL ska göra en översyn över befintliga ställningstaganden vad gäller juridiskt skydd för olika samlevnadsformer och utreda om nya ställningstaganden behöver utformas.

Hbtq-personers hälsa

Hbtq-personer ska vara jämlika i hälsa jämfört med befolkningen i allmänhet. Hbtq-personer ska ha tillgång till vård på samma villkor som alla andra och känna trygghet i vården oavsett ålder och funktionalitet. Hbtq-personer ska inte diskrimineras, bemötandet ska vara bra och negativa attityder ska motverkas. Hälsfrågor där hbtq-personer kan behöva särskild uppmärksamhet, särskilda villkor eller resurser ska uppmärksammas av ansvariga för vården. RFSL ska också arbeta i nära samarbete med intersexorganisationer för att förbättra vården och bemötandet av intersexpersoner.

Folkhälsa, vård och omsorg

- I Sveriges folkhälsoarbete ska finnas ett tydligt hbtq-perspektiv och RFSL ska delta i arbetet med utarbetandet och uppföljningen av de nationella folkhälsomålen och annat arbete för en bättre hälsa, samt ställa kontinuerliga krav på uppföljningar av fattade beslut bland annat på folkhälsoområdet. RFSL ska inkluderas i referensgrupper och uppvaktar regelbundet beslutsfattare inom området.
- RFSL arbetar för införande av en särskild folkhälsoag i syfte att stärka samhällets arbete och organisering för en

förbättrad folkhälsa.

- RFSL arbetar för att alla relevanta personalkategorier inom vård och omsorg, inklusive bland annat psykiatrin, familjerådgivningen och skolhälsovården, har nödvändig hbtq-kompetens för att rätt kunna bemöta hbtq-personer på ett korrekt sätt. Hbtq-personers livsvillkor och delar av gruppens ökade risk för utsatthet genom trakasserier, våld, exkludering och diskriminering ska vara välkända hos yrkesverksamma inom vården.
- RFSL arbetar med att hbtq-certifiera verksamheter inom vården och omsorgen. RFSL välkomnar att minst en vårdcentral i varje län (och flera i stora län) är hbtq-certifierade eller på annat sätt tillgodogör sig hbtq-kompetens. I den nödvändiga kompetensen ingår bland annat transkompetent gynekolog.
- RFSL arbetar för att regelbundet genomföra projekt som främjar hälsan för olika grupper inom hbtq-communityt. Vid beslut om projekt ska stor hänsyn tas till behov och bredd i vilka som gynnas av projektet.
- RFSL arbetar för att stat, kommuner och landsting inkluderar ett hbtq-perspektiv i revideringar av och i utvecklandet av nya lagförslag, strategier och handlingsplaner gällande till exempel äldreomsorgen, barnomsorgen, mödrahälsovården och ungdomsmottagningar.

Transpersoners vård

- RFSL arbetar för att Socialstyrelsens kunskapsstöd för vård av unga och vuxna med könsdysfori implementeras brett. Vården ska bygga på respekt och utgå från den enskilda individens behov och rätt till inflytande över vårdens genomförande.
- RFSL arbetar för att existerande könsutredningsteam får ökade resurser och att väntetiderna förkortas till att minst motsvara vårdgarantin, det vill säga 90 dagar.
- RFSL arbetar för en likvärdig transvård i hela landet oavsett landsting eller region.
- RFSL arbetar för att Socialstyrelsen förändrar de diagnoser i den svenska sjukdomsklassifikationen ICD10SE som berör transpersoner. Samtliga diagnoser som stigmatiserar hbtq-personer ska tas bort ur psykiatriavsnittet och befrias från ett språk präglat av sjukdomssyn och stigma. Ett borttagande av den psykiska sjukdomsklassifikationen får dock inte ske till priset av försämrad tillgång till vård och behandling för transpersoner.
- RFSL följer Socialstyrelsens och WHO:s arbete med ICD11 och bevakar att samtliga diagnoser som stigmatiserar hbtq-personer ska tas bort. Detta sker i samarbete med internationella organisationer, som till exempel TGEU, STP2012 och GATE.

Intersexpersoners vård och rättigheter

- RFSL ska utöka sitt engagemang i intersexfrågor och, i samarbete med såväl svenska som internationella organisationer på området, säkerställa att den svenska politiken och praxisen ligger i linje med de krav som intersexrörelsen ställer internationellt. RFSL ska särskilt följa de diskussioner som förs bland intersexaktivister för att hålla kunskapen om vilka krav som ställs uppdaterad inom organisationen.
- RFSL ska aktivt följa och påverka Socialstyrelsens utredningsarbete om vård för intersexpersoner i Sverige, för att säkerställa att intersexpersoners rättigheter tillgodoses.
- RFSL arbetar för att medicinskt omotiverade ingrepp på intersexpersoner som inte gett sitt eget samtycke aldrig ska ske i Sverige.
- RFSL arbetar för att intersexvården i Sverige ska överge binära idéer om normalvärden och förväntat utseende och istället ta utgångspunkt i personens önskemål och egna förutsättningar för att uppnå bästa möjliga hälsa.
- RFSL arbetar för att en intersexperson som vänder sig till transvården ska få utredas och vid behov behandlas inom transvården.
- RFSL arbetar för att en förändring av en persons juridiska kön aldrig ska ske mot personens vilja, oavsett ålder och eventuella diagnoser.
- RFSL arbetar för att alla intersexpersoner har full tillgång till sin egen medicinska historia.

Psykisk hälsa

- Hbtq-personer har sämre psykisk hälsa än majoritetsbefolkningen. RFSL arbetar därför för att hbtq-personer inkluderas inom arbetet kring psykisk hälsa och suicidprevention.
- RFSL arbetar för att RFSL kan arbeta direkt med målgruppen genom egna suicidpreventiva insatser, stärkande

aktiviteter samt stöd till de som behöver det.

- RFSL arbetar för att samhällets insatser gällande psykisk ohälsa och suicidprevention har ett tydligt hbtq-perspektiv och att riktade insatser mot särskild utsatta grupper genomförs.

Alkohol och droger

- I det alkohol och drogpreventiva arbetet anser RFSL att ett skadereduktionsperspektiv är centralt. Som konsekvens av detta stödjer RFSL exempelvis sprututbytesprogram, inklusive för transpersoner som injicerar hormoner på egen hand.
- RFSL arbetar för att uppmärksamma hbtq-relaterad problematik på alkohol- och drogområdet och driver på för att särskilda insatser genomförs för att reducera riskbruk bland våra målgrupper.
- RFSL arbetar aktivt med implementering av organisationens alkohol- och drogpolicy.

Sexuell hälsa

Sexuell hälsa är en mycket viktig del för de flesta människors välbefinnande. Hbtq-personers sexuella hälsa behöver stärkas och främjas även i avseenden som inte enbart rör hiv/STI-prevention.

- RFSL arbetar för att främja den sexuella hälsan bland våra målgrupper, med särskilt fokus på kvinnor som har sex med kvinnor och transpersoner.
- RFSL arbetar för att sexologiska mottagningar med hbtq-kompetens bör finnas i varje landsting.
- RFSL arbetar för att särskilda ekonomiska bidrag ges till att arbeta med målgruppens sexuella hälsa, i synnerhet kvinnor som har sex med kvinnor och transpersoner.

Våld i nära relationer, hedersnormativt våld och förtryck och RFSL:s brottsofferjour

- RFSL arbetar för att hbtq-personer som utsätts för våld i en nära relation, hatbrott eller hedersnormativt våld och förtryck har tillgång till hjälp och stöd. RFSL:s brottsofferjour ska ge stöd till alla våldsutsatta hbtq-personer, också med skyddat boende, och samtidigt arbeta för att öka hbtq-kompetensen vid landets brottsofferjourer och kvinnojourer. Transpersoners och mäns tillgång till skyddat boende kräver fortfarande särskilt fokus.
- RFSL arbetar såväl inom hbtq-samhället som externt, mot exempelvis polis och rättsväsende, för att öka kunskapen och kännedomen om de olika former av våld och andra särskilda brott som drabbar hbtq-personer.

Kriminalvården

- RFSL arbetar för att alla relevanta personalkategorier inom polisen, kriminalvården, Statens institutionsstyrelse, rättspsykiatri, psykiatriska tvångsvården och förvaret inom Migrationsverket har tillräcklig hbtq- och hiv/STI-kunskap för att kunna ge ett optimalt bemötande och rättssäkert omhändertagande.
- RFSL ska uppmärksamma problem med ett ensidigt fokus på nolltolerans mot till exempel droger och motverka ökningen av hiv/STI genom skadereduktionsarbete och krav på tillgång på till exempel kondomer.
- RFSL arbetar för att det vid placering på enkönade institutioner tas hänsyn till individens könsidentitet samt att alla hbtq-personers säkerhet måste garanteras vid placering. Visitation och kroppsbesiktning måste utföras av personal vars könskategori är bekväm för personen som kontrolleras. Transpersoner ska garanteras rätten att fullfölja påbörjade könskorrigering behandlingar vid placering på institution.

Sexarbete

När sexarbete sker utifrån ett ekonomiskt, socialt, psykosocialt eller fysiskt tvång innehåller det en rad riskfaktorer som kan skada. RFSL anser inte att kriminaliserande lagstiftning är en lösning på dessa problem. Kriminalisering förstärker stigmatiseringen, utsattheten och utanförskapet för den som säljer sexuella tjänster. Detta gäller inte minst migranter. RFSL förordar istället för kriminalisering en utveckling av det sociala arbetet inom området och ett aktivt motverkande av den sociala exkluderingen av de som säljer sexuella tjänster samt stöd till sexarbetares egna organisationer. Samtidigt ska det aldrig råda något tvivel om att RFSL självklart anser att det alltid är oacceptabelt att tvinga andra personer att sälja sex.

- RFSL arbetar för att stigmatiseringen, utsattheten och utanförskapet för den som säljer sexuella tjänster ska brytas. Detta uppnås genom insatser för social inkludering av sexarbetare och genom att den lag som förbjuder

köp av sexuella tjänster har reformerats på så sätt att köp av sexuella tjänster inte längre under alla omständigheter är kriminaliserat.

- RFSL ska bedriva ett hälsofrämjande och hivpreventivt arbete gentemot säljare av sexuella tjänster.
- RFSL arbetar för att hivpreventivt arbete gentemot köpare av sexuella tjänster ska kunna bedrivas utan risk för att sådant arbete ska anses som straffbart.
- RFSL arbetar för en utveckling av det sociala arbetet inom området, och för social inkludering av sexarbetare och de som säljer sexuella tjänster, i individstärkande syfte. RFSL ska också arbeta för att samhället ger stöd till sexarbetare egna organisationer och tar de erfarenheter av sexarbete sådana organisationer förmedlar på allvar.
- RFSL arbetar för att motverka skadliga effekter av sexarbete, såsom övergrepp, och uppmuntrar en kraftig ökning och diversifiering av samhälleliga stödinsatser som hjälper ofrivilliga sexarbetare att upphöra med sexarbete.
- RFSL arbetar för att en mer nyanserad och icke-heteronormativ debatt i samhället kring sexarbete förs.
- RFSL ska, inom området sex mot ersättning, samverka med RFSL Ungdom i frågor som rör unga hbtq-personers särskilda utsatthet och insatser för att motverka detta.
- RFSL arbetar för att en oberoende och objektiv utvärdering görs av den svenska lagstiftningen på området. Detta för att allsidigt granska lagstiftningens konsekvenser och sätta in dessa konsekvenser i ett internationellt perspektiv. RFSL arbetar också för att mer kunskap om sexarbete i Sverige tas fram.

Hiv/STI-prevention

RFSL arbetar för en minskad spridning av hiv/STI inom gruppen homosexuella och bisexuella män samt andra män som har sex med män (msm), ökad kännedom om personlig hiv-status samt ökat välbefinnande hos personer som lever med hiv. RFSL arbetar också med hiv-prevention för andra utsatta grupper, såsom hbtq-personer som köper och säljer sex, transpersoner och msm som lever med hiv, och bidrar till att öka kunskapen om till exempel hiv-prevalensen i dessa grupper. Genom bland annat Newcomers-grupperna arbetar RFSL för att nå hbtq-personer med utländsk bakgrund. RFSL ska vara ett kunskapscentrum gällande hivprevention och en självklar samarbetspartner för andra organisationer, myndigheter och internationella aktörer. En målsättning är att RFSL:s påverkansarbete gällande sexuell hälsa får genomslag inom politiken och i media och myndighetsutövande.

- RFSL ska stärka sin kapacitet i hela organisationen för att förbundet, avdelningarna och aktivister ska kunna bedriva ett långsiktigt och stabilt hiv-preventivt arbete.
- RFSL arbetar för att msm och transpersoner som nås av RFSL:s verksamhet får stärkta förutsättningar att ha säkrare sex.
- RFSL ska förbättra förutsättningarna för msm och transpersoner att testa sig för hiv/STI.
- RFSL arbetar för att karenstiden för män som har sex med män att lämnas blod sänks till fyra månader och att ansvariga myndigheter tar hand om kommunikationen om blodgivningsreglerna.
- RFSL arbetar för att Sverige implementerar PrEP som en del av hivpreventionen riktad till särskilt utsatta grupper.
- RFSL arbetar för att fler testningsaktörer ska erbjuda drop-in och hivtest med snabbt provsvar.
- RFSL arbetar för att även syfilis-, klamydia- och gonorré-tester görs lättillgängliga för särskilt utsatta grupper.

Smittskyddslagen och tillämpning av brottsbalken

- RFSL arbetar för att förändra smittskyddslagstiftningen och instruktionerna från smittskyddsläkarna och för att Sveriges lagstiftning och rättstillämpning följer UNAIDS hållning, vilken innebär att endast avsiktlig överföring av hiv ska vara kriminaliserad.
- RFSL arbetar för att informationsplikten och möjligheten till tvångsisolering ska avskaffas.
- RFSL arbetar för att förbättra rättsväsendets kompetens om utsattheten för personer som lever med hiv samt om hur hiv överförs, så att tillämpningen av lagstiftningen blir enhetlig.
- RFSL arbetar för att Brottoffermyndighetens referatsamling som rör invaliditetsgrad vid hivinfektion uppdateras, då hiv numera ses som en kronisk, icke dödlig, sjukdom.
- RFSL verkar för att riksåklagaren tar fram riktlinjer för en enhetlig rättstillämpning kring riskbedömningar vad avser risker att överföra hiv.

BDSM och fetischism

- RFSL arbetar såväl internt som externt för att öka kunskapen och förståelsen för BDSM och fetischism. RFSL:s samtliga avdelningar, förtroendevalda såväl som personal, ska ges kunskap i vad BDSM och fetischism är.
- RFSL arbetar för att påverka så att de sjukdomsdiagnoser som strukits i Sverige också tas bort i WHO:s klassificeringssystem ICD.
- RFSL bevakar enskilda rättsfall gällande BDSM och fetischism från ett normkritiskt sexualpolitiskt perspektiv.
- RFSL ska arbeta med att ta fram en folder och/eller andra informationsinsatser om BDSM och fetischism som vänder sig till vård- och skolpersonal, samt polisen, med tyngd på vad BDSM och fetischism är och vad samtycke innebär inom BDSM och fetischism. Detta för att öka förståelsen och förbättra bemötandet av BDSM- och fetischismutövare.
- En referensgrupp ska tillsättas som stöd i framställandet av informationsmaterial och bedrivandet av informationsinsatser. Referensgruppen bör bestå av BDSM- och fetischismutövare, juridisk kompetens, samt yrkesverksamma inom både psykiatri och somatisk vård. Detta för att kunna förklara från ett yrkesverksamt perspektiv, liksom för att kunna beskriva vad som händer såväl fysiskt som psykiskt vid utövande. På så sätt kan informationsinsatserna nå fram till målgrupperna med konkreta, faktiska förklaringar och inte endast personliga erfarenheter.

Lika rättigheter och skydd mot hat/hets

Namnlagen

- Alla individer, oavsett ålder, ska kunna välja att lägga till valfritt förnamn och stryka valfritt antal ursprungliga namn genom anmälan till Skatteverket. Inget av de ursprungliga förnamnen ska behöva behållas. RFSL arbetar för att föräldrar ska kunna välja valfritt förnamn till sina barn, oavsett namnets traditionella koppling till kön.

Arbete mot diskriminering och annan ojämlik behandling

- RFSL arbetar för att diskrimineringskyddet på grund av sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck är likställt med skyddet för andra diskrimineringsgrunder vad gäller kravet på aktiva åtgärder.
- RFSL arbetar för att öka kännedomen om hur diskriminering ser ut samt om det nuvarande diskrimineringskyddet och arbetar också för att möjligheterna för personer som blivit diskriminerade ska kunna få kompensation och upprättelse för detta stärks.
- RFSL arbetar för att stärka möjligheterna för personer som drabbats av felaktig myndighetsutövning ska få upprättelse genom exempelvis strategisk processföring.
- RFSL arbetar för att intersexpersoner får ett fullständigt skydd mot diskriminering.
- RFSL ska skapa opinion kring den negativa särbehandling BDSM-utövare, fetischister, asexuella och personer som lever i flersamma relationer, med flera, kan utsättas för på grund av sin sexuella praktik och/eller sina relationer och verkar för att stärkt diskrimineringskydd för dessa grupper utreds.
- RFSL kan medverka i arbetet mot urholkning av LSS (lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade), vilket är den lag som möjliggör för personer med normbrytande funktionsvariation att ha ett arbete, engagera sig ideellt och på andra sätt välja hur de vill leva sina liv.
- RFSL arbetar för att funktionshinderspolitiska lagar och insatser ska förtydligas för att stärka rättigheter avseende hbtq-perspektiv, sexualitet och familjeliv.
- RFSL kan medverka i arbetet för skärpningar i lagen om att bristande tillgänglighet utgör diskriminering samt arbeta för att säkerställa möjligheten att driva fall kring otillgänglighet i domstol.

Hetslagstiftningen och straffskärpningsparagrafen

- RFSL arbetar för att hets- och hatbrotten mot hbtq-personer har minskat och samhällets insatser mot dessa brott ökat. RFSL arbetar för att den handlingsplan som regeringen tar fram mot hatbrott och rasism har ett tydligt hbtq-perspektiv.
- RFSL arbetar för att det framlagda utredningsförslaget om att också brott på grund av en persons könsidentitet och könsuttryck uttryckligen ska utgöra grund för straffskärpning enligt brottsbalken ska bli

verklighet, samt att även intersexpersoner inbegrips i straffskärpnings-paragrafen.

- RFSL arbetar för att det framlagda utredningsförslaget om att transpersoner ska vara skyddade av hetslagstiftningen ska bli verklighet, samt att även intersexpersoner ska vara skyddade av hetslagstiftningen.

Juridiskt kön

- RFSL arbetar för att alla, oavsett ålder, har rätt till juridisk fastställelse i önskat kön utan krav på medicinsk behandling, kirurgiska ingrepp, diagnos eller andra krav som till exempel en viss typ av utredning.
- RFSL arbetar för att de administrativa processerna efter ett juridiskt könsbyte förenklas avsevärt.
- RFSL arbetar för att det ska finnas möjlighet för människor att välja att ha andra juridiska kön än man eller kvinna eller att inte behöva registrera juridiskt kön.
- RFSL arbetar för att en förändring av en persons juridiska kön aldrig ska ske mot personens vilja, oavsett ålder och eventuella diagnoser.
- RFSL arbetar för en översyn av konstruktionen av pass och personnummer, vad gäller möjligheten att göra dem könsneutrala.
- RFSL arbetar långsiktigt för att användandet av juridiska kön ska upphöra. Däremot kan det finnas behov av att registrera självupplevt kön till exempel av statistiska skäl.
- RFSL arbetar för att de personer som tvångssteriliserades av staten mellan 1972 och 2013, på grund av lagkrav i könstillhörighetslagen, ska tillerkännas skadestånd. RFSL använder sig i arbetet för att uppnå detta av såväl traditionellt politiskt påverkansarbete som av att få till en lösning genom att stämma staten i domstol.

Utbildning, arbetsliv och fritidsliv

Utbildning och forskning

Skolan är en av de viktigaste platserna för att förhindra att kränkande och diskriminerande attityder och beteenden förs vidare. Skolan ska genomgående ha en inriktning som främjar ett demokratiskt synsätt. En trygg skolmiljö är en motvikt till andra miljöer, exempelvis hemmiljöer, där kränkningar mot unga hbtq-personer förekommer. RFSL samarbetar med RFSL Ungdom i utbildnings- och skolfrågor.

Den forskning som bedrivs om hbtq-personer ska ha ett normkritiskt perspektiv som inte bidrar till att heteronormativa föreställningar lever kvar. Forskningen om hbtq-personers livsvillkor ska öka så att de åtgärder som föreslås för att förbättra hbtq-personers liv baseras på fakta.

- RFSL arbetar för att skolorna använder material och läromedel som inkluderar hbtq-frågor och intersexfrågor på ett icke-heteronormativt sätt.
- RFSL arbetar för att lärare och personal som har till uppgift att vara stödpersoner för elever som utsätts för kränkningar, diskriminering eller har andra kurativa behov har hbtq-kompetens, bland annat genom att erbjuda utbildningar till redan yrkesverksamma personer, och genom att driva frågan om att denna kompetens skrivs in i examensförordningen.
- RFSL arbetar för att säkerställa att skolornas likabehandlingsplaner är dokument som används på ett konkret sätt för att skapa en inkluderande och icke-diskriminerande skolmiljö fri från kränkningar.
- RFSL arbetar för att kartläggningar görs av hur skolans undervisning i hbtq-frågor bedrivs.
- RFSL arbetar för att säkerställa att namn och personnummer i skolbetyg och utbildningsbevis kan ändras retroaktivt.
- RFSL arbetar för att kunskapen om hbtq-personers livsvillkor i Sverige ökar genom att mer relevant forskning genomförs.

Arbetsliv och näringsliv

Hbtq-frågor ska ha en hållbar och etablerad ställning i arbetslivet. Diskriminering och särbehandling ska upphöra. För att kunna bedriva ett effektivt påverkansarbete har RFSL ett brett kontaktnät inom näringslivet.

- RFSL arbetar för att förbundets utbildningar och hbtq-certifieringar är efterfrågade av till exempel företag, offentlig sektor, skola, hemtjänst och organisationer. RFSL:s utbildningar ska vara etablerade, kända och självförsörjande, tillgängliga i hela landet och bedrivs med hög kvalitet.

- RFSL arbetar för att ha ett gott samarbete kring likabehandlingsfrågor med arbetsmarknadens parter, så att kompetensen om hbtq-frågor ökar och diskriminering motverkas.
- RFSL arbetar för att alla former av intyg från arbetsgivare ska kunna ändras retroaktivt, så att de överensstämmer med en persons aktuella namn och personnummer.
- RFSL initierar projekt och samarbeten som riktar sig till nyckelpersoner och nyckelorganisationer i det privata näringslivet.
- RFSL är pådrivande för att sprida kunskap om de olika fördelar som finns med en bred mångfald inom näringslivet.

Fritidsliv och kultur

RFSL arbetar för att alla hbtq-personer ska kunna ha en fritid utformad som personen själv önskar, fri från diskriminering och kränkande behandling. Deltagande på olika arenor och i aktiviteter ska kunna ske på lika villkor för alla hbtq-personer.

- RFSL arbetar för att kommuner och landsting avsätter medel för att säkerställa trygga mötesplatser för unga hbtq-personer. På platser där RFSL och/eller andra hbtq-organisationer finns ska dessa involveras i detta arbete.
- RFSL arbetar för att minst en offentligt finansierad aktivitet för unga transpersoner, eller annan grupp med särskilt behov av detta, genomförs årligen på nationell eller regional nivå.
- RFSL arbetar, i samarbete med andra hbtq-organisationer och med organisationer för äldres rättigheter, för att kommuner och landsting avsätter medel för att säkerställa mötesplatser för äldre hbtq-personer, med fokus på egenmakt och gärna i samarbete med RFSL och/eller andra hbtq-organisationer eller pensionärsorganisationer.
- RFSL arbetar för att möjliggöra för avdelningarna att utveckla egna verksamheter/sociala arenor som riktar sig mot äldre hbtq-personer, utvecklade av äldre själva. RFSL stödjer egenorganisering bland äldre hbtq-personer.
- RFSL initierar projekt och samarbeten som riktar sig till nyckelpersoner och nyckelorganisationer inom idrottsrörelsen, samt samarbetar med befintliga hbtq-inriktade idrottsklubbar. Frågor som kan lyftas är till exempel könsneutralt idrottande på juniornivå och andra frågor som särskilt berör trans- och intersexpersoner.
- RFSL arbetar för att de kommunala idrottsanläggningarnas och -arenornas samtliga lokaler, inklusive omklädningsrummen, är fullt tillgängliga för alla, inklusive trans- och intersexpersoner.
- RFSL arbetar för att samhällets stöd till hbtq-organisationer prioriteras på såväl nationell och regional som lokal nivå.
- RFSL har ett fortsatt konstruktivt och väl fungerande samarbete med andra hbtq-organisationer och arbetar för att hela hbtq-communityt inkluderas i de satsningar som görs från såväl offentligt håll som från organisationerna själva. RFSL ska också delta aktivt i Pridefiranden och liknande evenemang över hela landet och också då säkerställa att hela communityt inkluderas i det som organiseras. Ett särskilt fokus kan ibland behövas på till exempel frågor som rör bisexuella eller transpersoner.
- RFSL är en religiöst obunden organisation, men ska eftersträva att samarbeta med religiösa samfund i syfte att säkerställa att hbtq-personer som önskar delta i samfundens verksamhet har möjlighet att göra det utan att diskrimineras.
- RFSL uppmuntrar dokumentation av hbtq-historia och hbtq-kultur, samt en livskraftig samtida hbtq-kultur.
- RFSL ska undersöka hur förbundet mer målmedvetet kan verka för mångfald inom kulturen.

Organisatoriskt arbete

RFSL:s arbete mot diskriminering

RFSL arbetar för att vara en inkluderande organisation som tar till vara alla erfarenheter och perspektiv som finns inom hbtq-samhället. Alla, oavsett kön, könsidentitet, könsuttryck, sexualitet, sexuell läggning, sexuella praktiker, etnicitet/nationalitet/ursprung, religion, klass, geografisk position, funktionalitet, ålder, samlevnadsform och hivstatus ska känna sig välkomna och respekterade inom RFSL och ges samma rättigheter, förutsättningar och möjligheter. RFSL ska i sitt arbete visa medvetenhet om att en människas position inom alla dessa maktordningar har stor betydelse för möjligheten att utforma sitt liv och påverka sin omgivning och arbetar därför aktivt mot

diskriminering inom organisationen. Verksamheten inom RFSL ska också i praktiken vara tillgänglig för alla medlemmar och RFSL ska inkludera hela hbtq-samhället i sitt politiska påverkansarbete. I syfte att uppnå detta ska RFSL bland annat erbjuda internutbildningar för att stärka antidiskrimineringsarbetet och öka kompetensen, samt regelbundet utvärdera den egna verksamheten för att säkerställa att verksamheten som bedrivs tillgodoser alla medlemmars behov och att RFSL uppfattas som en relevant och intressant organisation för alla hbtq-personer.

- RFSL ska arbeta med att utveckla nya metoder för att förbättra representativiteten inom organisationen när det gäller till exempel styrelseledamöter. Bland annat skulle mentorsprogram kunna utvecklas, där personer som är nya medlemmar, eller nyligen har börjat engagera sig aktivt, kan uppmuntras och stödjas för att utveckla sitt engagemang. Sådana individinriktade insatser kan dock aldrig ersätta åtgärder som handlar om att förändra strukturer i organisationen.
- RFSL:s material ska vara inkluderande och tillgängligt. RFSL ska eftersträva att tillhandahålla till exempel bilder och en grafisk profil som alla avdelningar kan använda sig av.
- Viktiga handlingar, så som till exempel kongresshandlingar, ska inkludera en sammanfattning på engelska om de inte översätts i sin helhet. Alla handlingar som distribueras ska också korrekturläsas ur ett normkritiskt perspektiv.
- RFSL har beslutat att vara såväl en feministisk som antirasistisk organisation. Detta ställer krav på att vi kontinuerligt arbetar internt med att bekämpa rasistiska och sexistiska strukturer, att vi arbetar med kompetenshöjning och att vi regelbundet ser över vår verksamhet och våra styrdokument, samt hur representativiteten ser ut i organisationen, för att säkerställa att RFSL är inkluderande för alla. Rasistiska och sexistiska yttringar är oacceptabla och ska motverkas.
- RFSL ska externt bemöta rasistiska och sexistiska organisationer och partier och delta i samhällsdebatten i dessa frågor. Det är strategiskt viktigt för RFSL att visa att hbtq-rörelsen aldrig kan gå med på att utnyttjas i rasistiska syften.
- I RFSL:s antidiskrimineringsarbete ska ingå samarbeten med organisationer som driver frågor som till exempel antirasism och funktionsfrågor, för att säkerställa att RFSL:s kompetens i dessa frågor kontinuerligt uppdateras.
- En kartläggning av organisationen ska göras under mandatperioden utifrån ett antidiskrimineringsperspektiv. I kartläggningen ska det ingå en enkätundersökning till medlemmar om deras erfarenhet av RFSL och en enkätundersökning till förtroendevalda och personal om interna strukturer och processer.
- En antidiskrimineringspolicy som tydliggör process och ansvar vid diskrimineringsärenden ska utarbetas till kongressen 2018.
- RFSL ska konsekvent driva frågan om att tillgänglighet ska prioriteras, inklusive kostnader för detta, på Pridefestivaler och andra mötesplatser för hbtq-personer, även på digitala mötesplatser samt i digitala och tryckta media.
- RFSL ska stärka sitt samarbete med RFSL Regnbågen och arbeta för att fler personer med olika funktionsvariationer får förutsättningar att engagera sig inom RFSL.
- RFSL ska fortsätta arbeta för att skapa mötesplatser för hbtq-personer med normbrytande kognitiva funktionsvariationer (exempelvis olika NPF-diagnoser) samt öka möjligheten för dessa personer att delta i redan befintliga mötesplatser. I denna grupp ingår även de som har rätt till assistans enligt LSS-lagen (lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade) och som jobbar på daglig verksamhet och/eller bor på gruppboende.
- RFSL ska arbeta för att få hbtq-certifiera LSS-verksamheter och funktionshinderorganisationer samt på andra sätt arbeta för att hbtq-personer ska få ett respektfullt bemötande inom alla LSS-verksamheter.
- RFSL ska se över hur förbundet framöver kan utöka sitt engagemang i funktionspolitiska frågor utifrån FN:s CRPD-konvention (Convention on the Rights of Persons with Disabilities) och ett generellt MR-perspektiv.

RFSL:s interna arbete med intersex

- RFSL ska tydligt arbeta för intersexpersoners rättigheter och internt inom organisationen tydliggöra att vi gör det.
- RFSL ska verka för att inom vår organisation organisera fler intersexpersoner än vi gör idag.
- RFSL ska ha en pågående kontakt med svenska och internationella intersexorganisationer och organisationer som engagerar sig i intersexfrågor.
- RFSL ska kunskapshöja sin förbundsstyrelse och kanslipersonal i intersexfrågor.
- RFSL ska verka för att samhällets kunskap om intersex ska höjas.

- RFSL ska verka för att mer information om intersex ska göras tillgänglig på svenska.
- RFSL ska till nästa kongress utreda om vi ska beskriva vår målgrupp som hbtqi-personer samt förändra vår utläsning av namnet RFSL.

Medlemmar, avdelningar, samverkan och förtroendevalda

RFSL är till för sina medlemmar och vill vara en viktig och relevant aktör för hbtq-personer i hela Sverige. Vi behöver vara starka tillsammans nationellt och lokalt. Därför ska RFSL kontinuerligt arbeta för att medlemmarna och avdelningarna ska bli fler och att avdelningarna kan samla fler resurser i form av finansiering och aktiva medlemmar. För att RFSL som organisation ska bli en stark demokratirörelse så bör fler samverkansformer inom RFSL främjas i form av olika plattformar för idé-, kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan förtroendevalda och medlemmar. Samverkansformerna ska arbetas fram på såväl regional som nationell nivå och är av vikt för att få fler aktiva medlemmar i RFSL. Samverkansgruppers arbete ska, efter beslut av förbundsstyrelsen, kunna yttra sig i form av regionala avdelningsträffar, träffar utifrån funktion och gemensamma intressen, samverkan kring vissa frågor eller kring annan övrig verksamhet som är i behov av samverkan. Samverkansgrupper, beslutade av förbundsstyrelsen, har möjlighet att äska medel från RFSL för sin verksamhet. Medlemsvärningskampanjer ska genomföras såväl enskilt som gemensamt av förbundet och avdelningarna och medlemskapets betydelse ska framhållas. Utvärderingar ska göras regelbundet om till exempel varför personer väljer att avsluta sitt medlemskap, varför en viss kampanj var extra lyckad eller vilka hinder som medlemmar upplever finns för att starta en ny avdelning.

- Antalet medlemmar i RFSL ska öka, med målet att nå minst 10 000 medlemmar 2018,
- RFSL ska kontinuerligt informera medlemmarna om organisationens arbete och utveckla olika metoder för hur medlemmar ska kunna engagera sig i organisationen och ta del av RFSL:s kunskap och utbildningar och hur deras egen kunskap i detta arbete kan tas tillvara.
- Förbundsstyrelsen och förbundskansliet ska tillhandahålla avdelningarna stöd för att bedriva en bred kvalitativ hbtq-verksamhet samt effektivt påverkansarbete gällande såväl politiska frågor som möjlighet till ekonomiskt stöd.
- Förbundsstyrelsen och förbundskansliet ska kontinuerligt informera avdelningarna om planerade förändringar i infrastruktur och arbetssätt. Avdelningarna ska ges kännedom om förändringar som påverkar deras verksamhet i god tid, så att pengar och kraft inte läggs på sådant som sedan visar sig vara ogjort arbete. Engagerade avdelningar ska kunna bidra till kravspecifikationer och i förändringsprojekt.
- Förbundsstyrelsen kan fatta beslut kring att bilda samverkansgrupper utifrån organisationens behov av samverkan. Beslut sker i samråd med berörda avdelningar. Förbundsstyrelsen ska fastställa allmänna riktlinjer för samverkansgrupper.
- Den nationella verksamheten i RFSL:s namn ska ske i enlighet med de fastslagna riktlinjerna för nationella projekt.
- RFSL ska arbeta med att implementera och sprida den framtagna medlemsutbildningen.
- RFSL ska delta i externa nätverk som stödjer icke-urban organisering av hbtq-personer samt delta i utvecklingen av landsbygdsaktivistiska metoder.
- RFSL ska undersöka hur kulturutövande och kulturintresserade hbtq-personer ska kunna ha större möjligheter att verka inom RFSL.
- RFSL ska genomföra en årlig översyn av hur förbundets avdelningar fungerar och vad dessa behöver för hjälp och stöd. Förbundsstyrelsen ska sedan ta fram en strategi för hur dessa behov ska mötas.
- RFSL ska verka för att samverkansgrupper bildas för att stärka det avdelningsöverskridande arbetet inom RFSL.

Samarbete mellan RFSL och RFSL Ungdom

- RFSL och RFSL Ungdom ska vara varandras närmaste samarbetspartners, ha god kännedom om varandras arbete och gemensamt driva aktiviteter och opinionsbildning, lokalt, nationellt och internationellt när så bedöms lämpligt. Samverkansavtalet ska följas upp i enlighet med avtalets intentioner. Vid lokalt arbete bör avdelningarna i RFSL och RFSL Ungdom involveras.

Utbildningar och föreläsningar i RFSL:s regi

- RFSL arbetar för att ständigt implementera förbundets utbildningsstrategi och regelverket för all

utbildningsverksamhet inom RFSL, inklusive skolinformationer och föreläsningar i RFSL:s regi. Dessa ska kunna användas för att ge stadga på lokal och nationell nivå och garantera en kvalitetssäkring av verksamheten och de ska uppdateras kontinuerligt. Aktiva utbildare, samordnare och informatörer är viktiga resurser i upprätthållandet och vidareutvecklandet av strategin och regelverket.

- RFSL:s utbildningar som riktar sig till vårdpersonal ska innehålla specifik information om intersex samt BDSM och fetischism.

RFSL:s varumärke och kommunikation

- RFSL eftersträvar en så stor och varierad synlighet som möjligt för både förbundets politiska påverkansarbete och övriga arbete. RFSL ska arbeta konsekvent med att synliggöra organisationen på så sätt att våra grundvärderingar och vår identitet tydligt framgår i extern och intern kommunikation.
- RFSL deltar i debatten och kommunicerar på andra sätt ut organisationens budskap genom såväl debattartiklar och pressmeddelanden som medverkan i sociala och traditionella medier. RFSL ska vara den självklara organisationen för journalister och andra som vill belysa olika hbtq-politiska frågor att vända sig till.
- RFSL arbetar för att hålla sin egen hemsida, rfsl.se, liksom olika tillfälliga kampanj- och projektbloggar uppdaterade, aktuella och relevanta. RFSL ska eftersträva att vara den viktigaste källan för information och kommunikation om hbtq-frågor i Sverige och våra åsikter och vår verksamhet ska vara enkla att hitta.

Kom Ut

- RFSL ska under mandatperioden verka för skapa ekonomiska och andra resursmässiga förutsättningar för att åter ge ut en medlemstidning.

RFSL:s bibliotek

- RFSL ska säkerställa att de historiska samlingarna av litteratur och pressklipp är en tillgänglig resurs för forskare och studenter.

Finansiering och insamling

- Stärka RFSL:s ekonomi är ett prioriterat område för förbundet under mandatperioden, framför allt när det gäller icke öronmärkta medel från privatpersoner och företag. RFSL har därför som mål att kraftigt öka insamlingen under mandatperioden. Ett led i detta arbete är etableringen av RFSL:s Insamlingsstiftelse, med ett professionellt och långsiktigt hållbart insamlingsarbete till förmån för RFSL:s verksamhet.
- RFSL och RFSL:s Insamlingsstiftelse ska stötta avdelningarna i deras insamlingsarbete. Riktlinjer för insamling samt en långsiktig insamlingsstrategi för organisationen ska tas fram till kongressen 2018.

Utvärdering och uppföljning

- RFSL:s verksamhet ska vara transparent och RFSL:s förbundsstyrelse ska utvärdera sin verksamhet i samband med den ekonomiska uppföljningen. En noggrann ekonomisk uppföljning och avstämning görs fortlöpande och avrapportering sker till kongressen, samt till bidragsgivare på de sätt som dessa efterfrågar.
- RFSL ska årligen genomföra en genomgång, i samarbete med samtliga avdelningar, av hur avdelningarna fungerar och vad dessa behöver för stöd. Förbundsstyrelsen ska sedan ta fram en strategi för hur dessa behov ska mötas. Strategin presenteras senast under kongressen 2018.